

Bourák

režie Ondřej Trojan, 2020

TEXT VIKTOR PALÁK

HODNOCENÍ 15 %

„Co se to tady, sakra, děje?“ pronese kdosi ve filmu Bourák během jedné ze sto pěti minut koncentrovaného a rozvláčeného utrpení, které nový film Ondřeje Trojana (Želary, Toman) představuje. A je vcelku jedno, která z postav to je, anebo k čemu se její replika vztahuje – ideálně ale vystihuje pocity, které tento jakoby mnohokrát přešitý film probouzí.

Bourák by snad chtěl být bláznivou komedií pomrkávající kamsi k Macourkovi s Vorlíčkem, trochu Šakalími lety (protože rokenrol podle všeho sděluje současným padesátníkům stále platná moudra), Trojan se scenáristou Petrem Jarchovským se ale vydávají i směrem k sociálních komediím. Že zachycují postavy v koncích, které hledají cestu ven, lze tvůrcům ještě připočítat k dobru – že jsou v koncích oni sami, už je zjištění trudnější.

Leccos prozrazuje už to, že titulní postava ztracence Bouráka (jedna z těch, které herci pojali s afektovanou přepáleností, zatímco jiné mají působit civilně), není pro děj filmu nijak zásadně určující; je spíše jednou z řady figur, z nichž ani jedna neláká k sebe-menší identifikaci, tedy pokud sem nepočítáme řezavou nenávisť k nekončící stupiditě. Jako by každou z mnoha zápletek scenárista za trest zavřel podobně jako Bouráka na dvůr do garáže a nechal ho tam neproduktivně hníť.

Humor zde mají generovat gagy jako z grotesky i pomrkávání na fanoušky AZ kvízu, postavy jsou navlečené do vykřičených kostýmů, celá stylizace je ale neústrojná a nahodilá a výsledek představuje nesourodé a neujasněné fiasko. Úhoři mají zjevně nabito i v roce 2020. Kdepak bourák – tohle je filmový vrak, který havaroval tak fatálně, že všichni pasažéři přišli o hlavu i patu.

Další jehňátko

režie Małgorzata Szumowska, 2019

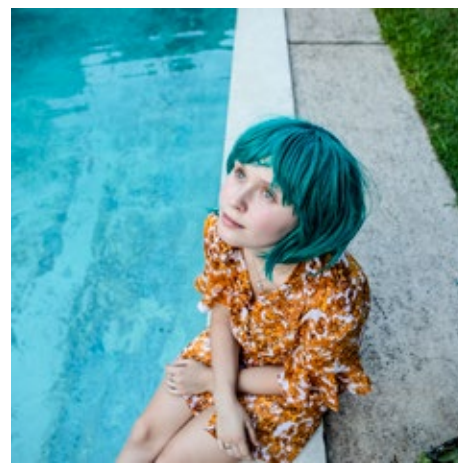
TEXT JAN NEVYJEL

HODNOCENÍ 50 %

Další jehňátko je prvním anglicky mluvícím filmem již etablované polské režisérky Małgorzaty Szumowské (Tělo, Tvář). Podle scénáře debutující Catherine McMullen se tentokrát vydává do končin folk hororu se silným feministickým tématem. Její vizuálně povedené podobenství ženské pomsty za sexuální zneužití ovšem spektakulárně klouže po povrchu.

Snímek začíná v blíže neurčené divočině zahalené v mlze daleko od výdobytků moderní civilizace. Hlavní hrdinka Selah (Raffey Cassidy) dospívá v náboženské sektě vedené jejím otcem Pastýřem (Michiel Huisman), kterému matka a později také dcery v bezmezném oddanosti svěčují svá těla a duše. Jak se blíží Selahin první menstruace a děsivé tajemství s ní spojené, její náboženský zápal a neomylná víra v Pastýře nabírají prvních trhlin. Selahinú cestu za prozřením umocňuje vyobcovaná žena Sarah (Denise Gough), která si pamatuje její matku.

Co z Dalšího jehňátka činí hodnotnou podívanou, je především spolupráce Szumowské s kameramanem Michałem Englertem (Tělo, Nekonečně). Společnými silami vykreslují sektářský svět v působivých kontrastech mezi živými barvami folkórních oděvů a do mlhy zahalených tmavých odstínů lesa a hor. Pomalými táhlými zoomy pozvolna mění zdánlivě idylický zemědělský život v něco nepřijemně znepokojujícího. Prostřihy od tváří k přidušeným výkřikům nebo vkládání detailů, jejichž hrozivost divákovi dochází až s několikaveršijným zpožděním, jsou efektními prostředky filmového jazyka. Pak ale přichází nutnost odvyprávět příběh samotný a pracovat s postavami, přičemž se odhaluje zejména nebyvalá plytkost scénáře. Ten, ačkoliv se snaží zkoumat temné stránky mužského kultu osobnosti, mezigenerační dynamiky nebo sexuálního zneužívání, neustále vyklouzává k pokusům o symbolický art, které ovšem končí bezradně. Nakonec tak místo silného vyprávění představuje spíše krotkou tezi, která odmítá jít výrazným způsobem k podstatě předmětu vlastní kritiky.

Než skončí léto

režie Shannon Murphy, 2019

TEXT JAKUB KURNAS

HODNOCENÍ 95 %

Umírání je pro mnohé tabu. Australský snímek Než skončí léto ale téma smířování se s vlastní smrtí popisuje citlivě a do hloubky.

Blížkost smrti zůstává nevyšlovená takřka po celou dobu trvání filmu, číhá ale na pozadí každé scény. Vážně nemocná Milla se zakouká do dealujícího pobudy Mosese, jejich vznikající pouto je však trnem v oku Milliných rodičů. Se sebezapřením ho tolerují, nechťejí dceři bránit prožít svůj život naplno. Až banálnost příběhu umožňuje tvůrcům klást otázku, co se vlastně změní, když se člověk musí konfrontovat s vlastní smrtí. Obraz sršící sytými letními barvami pomáhá akcentovat dvě kontrastní dějové roviny: strach ze smrti a radost ze života.

Uvěřitelnost příběhu dodává skvělá Eliza Scanlen, která zvládá ztvárnit Millu jako vystrašené holohlavé dítě, rebelující puberťačku i ženu smířenou se smrtí. Několikrát v průběhu filmu se podívá do kamery a navozuje tak nezvykle intimní vztah s divákem: nejprve spikleneckým mrknutím, později hlubokým pohledem, jaký si i blízcí přátelé věnují jen málokdy. Snímek v tu chvíli promlouvá, aniž by potřeboval slova.

Postavy se před bezvýhodností situace snaží schovat, režisérka Shannon Murphy jejich ochranné vrstvy sloupává systematicky a pomalu, poskytuje čas vstřebat aktuální rozpolezení rodiny. Ať už se její členové zrovna chrání užíváním méně či více legálních drog nebo zamilováváním se, realita je čím dál tím blíží. Když na konci filmu udeří naplno, překvapivě není bezútešná. Zůstávají pouta, vztahy. Smrt je v kinematografii všudypřítomná, očima umírajícího ji ale nesledujeme často. Než skončí léto popisuje omyly rodičů i bloudění umírající puberťačky se samozřejmou otevřeností, která inspiruje. Mluvmě o smrti víc.